

Härryda kommun
kommun@harryda.se
Båtsmansskolan
batsmansskolan@harryda.se

2011-02-22

Dnr 43-2010:268

Beslut

efter riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i Härryda kommun och Båtsmansskolan

Riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i Härryda kommun och Båtsmansskolan

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning syftar till att säkerställa skolpliktiga barns rätt till utbildning. Skolinspektionen bedömer om kommunen och skolor belägna i kommunen uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning.

Skolinspektionen har i tillsynen av Härryda kommun inom området skolpliktsbevakning inte identifierat några brister som måste åtgärdas när det gäller kommunens ansvar för att se till att alla skolpliktiga elever är skolplacerade. Kommunen sköter genom sin förvaltning bevakningen av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda inom kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt.

Kommunen saknar dock rutiner för att få information om den totala frånvaron bland skolpliktiga elever i dess grund- och sarskola. Skolpliktsbevakning innebär inte bara att bevaka att elever är skolplacerade utan också att bevaka och se till att elever fullgör sin skolgång. Det är av stor vikt att man på förvaltningsnivå och nämndnivå har kännedom och kunskap om såväl den totala frånvaron i skolorna som de elever som har frånvaro i stor utsträckning samt att förvaltningen har ansvar för de övergripande strukturerna gällande insamling av information från skolorna. Utifrån sammanställningar av frånvaron i skolorna kan kommunen göra analyser och dra slutsatser för att ge stöd åt skolorna och vidta olika typer av insatser.

Frånvarorapporteringen i kommunen sköts av skolorna och vid Båtsmansskolan, som är den kommunala skola i Härryda kommun som ingår i tillsynen, har Skolinspektionen inte kunnat finna annat än att författningarnas krav uppfylls. Båtsmansskolan har fungerande rutiner för att ta reda på orsakerna till att elever är frånvarande. Skolans rutiner för att kunna åtgärda frånvaron och få eleven att åter delta i undervisningen fungerar. Skolan har inte haft några större problem med elever som är frånvarande utan giltig orsak.

Skolinspektionen har i tillsynen av Härryda kommun identifierat följande brister inom kommunens ansvarsområden som måste åtgärdas:

- Kommunen saknar kunskap om den totala frånvarosituationen i kommunens skolor och saknar därmed underlag för att se till att skolpliktiga elever i dess grund- och särskola fullgör sin skolgång (3 kap. 13 § första stycket första meningen skollagen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Båtmansskolan inte identifierat några brister som måste åtgärdas.

Bedömningar redovisas i bilagorna 2-3.

Brister inom Härryda kommuns ansvarsområde ansvarar kommunen för att åtgärda. Kommunen ska lämna redovisning till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet meddelas d.v.s. senast den 22 maj 2011.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Elisabeth Fogelberg.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist

Enhetschef

Jonas Nygren

Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen
Bilaga 2	Beskrivning och bedömningar för Härryda kommun
Bilaga 3	Beskrivning och bedömningar för Båtmansskolan

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen undersöker Skolinspektionen ett avgränsat område i ett begränsat antal kommuner och skolor. Målet med denna riktade tillsyn är att bedöma om kommuner och huvudmän för fristående skolor samt skolor belägna i kommunerna uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning. Syftet med detta är att säkerställa alla skolpliktiga barns rätt till utbildning.

Bestämmelser om skolpliktsbevakning finns i skollagen. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

De frågeställningar som ska besvaras inom ramen för den riktade tillsynen är följande.

- Har kommunen fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt?
- Har kommunen och skolorna fungerande rutiner för frånvarorapportering?
- Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?
- Lämnar den fristående huvudmannen för de fristående skolorna snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?
- Har skolorna fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande och för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?
- Vilka strategier tillämpar skolorna för att få eleven att åter delta i undervisningen?

Härryda kommun och Båtsmansskolan ingår i Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning. Kommunen och skolan besöktes den 24 augusti 2010 av Jonas Nygren och Elisabeth Fogelberg. Den riktade tillsynen omfattar 50 skolor och 28 kommuner. Tillsynen kommer att resultera i dels en övergripande rapport, dels ett beslut med bedömningar för respektive huvudman och skola där Skolinspektionen bland annat tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från kommunen och skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med verksamhetschef för grundskola och särskola i de högre årskurserna och tjänstemän vid sektor utbildning och kultur samt rektor och representanter för personalen vid Båtsmansskolan.

Verksamhetschef och rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

Beskrivning och bedömningar för Härryda kommun

Härryda kommun ligger i Göteborgsregionen. Kommunen har drygt 34 000 invånare och befolkningen ökar på grund av inflyttning. Mölnlycke är största orten med 15 000 invånare. Barn i åldrarna 0- 17 år utgör 26 procent av befolkningen i kommunen.

I Härryda kommun är kommunstyrelsen styrelse för det offentliga skolväsendet i kommunen. Härryda kommun har en gemensam förvaltning med tre verksamhetssektorer och två sektorer som stöder verksamhetssektorerna. Sektorn för utbildning och kultur är en av de fem sektorerna i Härryda kommuns förvaltning. Verksamheten i grundskolan och särskola leds av två verksamhetschefer. En med ansvar för förskoleklass till och med årskurs 5 och en med ansvar för årskurs 6 till och med 9.

I Härryda kommun finns det 19 grundskolor. Tretton av skolorna vänder sig till elever som är 6-12 år och sex vänder sig till elever som är 12-16 år.

Har kommunen fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 1 § och 13 § första stycket andra meningen skollagen

Beskrivning och motivering:

Ansvarsfördelningen

Verksamhetschefen uppger att ansvaret vad avser skolpliktsbevakningen vilar på förvaltningen i kommunen. Förvaltningen bevakar att elever har en skolplacering eller får utbildning på annat sätt. Kontrollen av att elever i de egna grund- och särskolorna fullgör sin skolgång sköts av skolorna.

Av kommunens riktlinjer framgår det att handläggare på sektorn för utbildning och kultur bevakar nyinflyttade och nyutflyttade elever i kommunen via verksamhetssystemet Adela. Verksamhetssystemet uppdateras en gång per vecka mot folkbokföringsregistret. Om det finns nyinflyttade elever kontrolleras det om skolplacering redan är utförd på initiativ av vårdnadshavarna. Om eleven inte är skolplacerad inom en vecka från det att eleven registrerats som nyinflyttad skickas en förfrågan om skolplacering till vårdnadshavarna. Vid svar från vårdnadshavare att barnet går kvar på skola i den tidigare hemkommunen tar handläggare kontakt med aktuell skola för att verifiera att eleven är placerad där.

När det gäller elever som flyttat eller är frånvarnade från skolan utan att Härryda kommun kunnat få fram information om elevens nya skolplacering sköts även det av sektorns handläggare. I de fall då det finns skäl att anta att elev flyttat och information saknas om var eleven för närvarande är bosatt ansvarar sektorns handläggare för att försöka komma i kontakt med vårdnadshavarna. Om sektorns handläggare inte har kunnat få kontakt, via brev, mail eller telefonkontakt med vårdnadshavare, eventuell ny skola eller fått fram annan relevant information i ärendet inom en månad görs en anmälan till Försäkringskassan och Skatteverket. Sektorns handläggare måste själv efterfråga eventuell ny information i ärendet hos dessa myndigheter och det är en handläggningstid mellan 3-12 månader. Ärendet betraktas under tiden som pågående inom sektorn och handläggaren följer regelbundet upp eventuell ny information från folkbokföringsregistret.

Har kommunen fungerande rutiner för frånvarorapportering?

Bedömning:

Kommunen saknar kunskap om den totala frånvarosituationen i kommunens skolor och saknar därmed underlag för att se till att skolpliktiga elever i dess grund- och särskola fullgör sin skolgång (3 kap. 13 § första stycket första meningen skollagen).

Författningshänvisning:

3 kap. 13 § första stycket första meningen skollagen

Beskrivning och motivering:

Det är skolorna som sköter frånvarorapporteringen vid respektive skola. Det finns en handlingsplan för elevers frånvaro, som gäller för kommunens samtliga grundskolor. Kommunens skolor använder sedan år 2009 programmet "Skola 24" för frånvarorapportering för årskurserna 6–9. Under hösten 2010 införs systemet för alla grundskolans klasser i samtliga kommunens grundskolor.

Verksamhetschefen uppger att förvaltningen eller kommunstyrelsen inte efterfrågar sammanställningar över frånvaron på skolorna. Information om enskilda elevärenden kan dock förekomma.

Skolpliktsbevakning innebär inte bara att bevaka att elever är skolplacerade utan också att bevaka och tillse att elever fullgör sin skolgång. Det är av stor vikt att förvaltning och nämnd har kännedom och kunskap om såväl den totala frånvaron i skolorna som de elever som har frånvaro i stor utsträckning samt att förvaltningen har ansvar för de övergripande strukturerna gällande insamling av information från skolorna. Utifrån sammanställningar av frånvaron i skolorna kan kommunen göra analyser och dra slutsatser för att ge stöd åt skolorna och vidta olika typer av insatser.

Frånvarorapporteringen i skolorna sköts på respektive skola och frånvarorapporteringen i Båtsmansskolan bedöms därför under skolan.

Beskrivning och bedömningar för Båtsmansskolan

Båtsmansskolan invigdes år 2002 och det går 240 elever i årskurserna 6-9. På Båtsmansskolan finns fyra arbetslag. Varje arbetslag har ansvar för 60 elever och består av 5-6 pedagoger. Varje arbetslag har en egen flygel i byggnaden för sig och sina elever. Flygeln består av ett torg, en sal och grupprum för elevarbete samt ett arbetsrum för arbetslagets pedagoger.

Har skolan fungerande rutiner för frånvarorapportering?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte kunnat finna annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 13 § första stycket första meningen skollagen

3 kap. 11 § skollagen

6 kap. 7 § grundskoleförordningen

Beskrivning och motivering:

Båtsmansskolan följer kommunens handlingsplan för elevers frånvaro och använder "Skola 24" för frånvarorapportering.

Undervisande lärare har ansvaret för att föra in uppgifter om frånvaro i det database-rade systemet vid varje undervisningstillfälle. Vårdnadshavare sjukanmäler via telefon eller e-post till skolvärdinnan som för in uppgifterna i systemet. Vid ogiltig frånvaro kontaktas vårdnadshavare omgående. Det kan även förekomma att eleven rings upp på sin egen mobil.

Personal på skolan hjälps åt att kontrollera om eleven finns på skolan även om eleven inte är på lektion. Skolvärdinnan har en viktig roll i det arbetet och det finns även exempel på ungdomsarbetare som hjälper elever att komma till skolan.

Med Skola 24 har även lärarna möjlighet att ta ut statistik om elevernas frånvaro och de kan upptäcka mönster i frånvaron. Enligt lärare, rektor och uppgifter i inskickade dokument framgår det att det fanns få fall av så kallade minglare, elever som är i skolan men som inte går på lektion, och att det fanns få elever som var frånvarande från undervisningen i någon större utsträckning.

Har skolan fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande?**Bedömning:**

Skolinspektionen har inte kunnat finna annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 13 § första stycket första meningen skollagen

3 kap. 11 § skollagen

6 kap. 8 a § grundskoleförordningen

Beskrivning och motivering:

Rektorn uppgav att mycket av ansvaret för närvarokontroll och utredning av orsaker till frånvaro samt att vidta inledande åtgärder ligger på arbetslaget.

Representanter för lärarna höll med om att mycket arbete sker i arbetslaget och uppgav att det är två vuxna som tar det inledande samtalet med eleven. Vårdnadshavare kontaktas och man pratar med skolvärdinnan och övriga kollegor för att skaffa sig en bild av elevens situation.

Det finns en checklista som arbetslaget använder. Checklistan innehåller frågor med olika perspektiv att utreda i samband med frånvaro. Det kan t.ex. handla om lärandemiljön, inlärning och rastsituationen. Personalen använder även uppgifter ur skolans statistik om elevers frånvaro för att utreda orsakerna till frånvaron.

Lärarna uppgav att åtgärdsprogram upprättas när eleven riskerar att inte nå målen men det kan även upprättas om det är sociala bitar som inte fungerar.

Vid måndagsmöten, mellan personal och rektor, får rektor kännedom om aktuella problem. Elevhälsoteamet (EHT) har möte varannan vecka. Men rektor menar att det är nära mellan alla som jobbar i skolan och att information går fram snabbt till rätt personal när det uppstår problem runt en elev. Uppföljning av beslut om eleven sker vid elevvårdskonferens (EVK).

Kontakten med socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) går vanligen via rektor. Rektor uppgav att samarbetet med andra myndigheter fungerade avseende handledning och utredning även om det ibland kan ta lång tid.

Har skolan fungerande rutiner för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?**Bedömning:**

Skolinspektionen har inte kunnat finna annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 13 § första stycket första meningen skollagen

6 kap. 8 a § grundskoleförordningen

Beskrivning och motivering:

Rektorn och personalen beskrev hur skolan arbetar med åtgärder på olika sätt. Det genomförs vanligtvis samtal med eleven och vårdnadshavarna. Vissa samtal förefaller vara av utredande karaktär, för att ta reda på orsaker till frånvaro. Andra samtal är inriktade på stöd och vägledning. Samtal som insats är klart dominerande. Men även andra insatser kan förekomma. Exempelvis att upprätta loggbok över elevens aktiviteter, ringa hem på morgonen, erbjuda frukost, ta eleven till skolsköterskan eller andra praktiska åtgärder som syftar till att se, bekräfta och uppmärksamma eleven på olika sätt.

Rektorn uppgav att samarbetet med socialtjänsten och BUP fungerar men att det främst avser handledning och utredning av elever och att det är svårare att få till gemensamma eller samordnade konkreta insatser. Rektorn menade vidare att detta vid komplicerade elevärenden kan få till följd att de insatser som tillsammans med skolans insatser borde komma eleven till del blir begränsade eller uteblir. Det kan medföra att skolans åtgärder inte blir tillräckliga eftersom andra åtgärder saknas.

Skolinspektionen menar att om en sådan situation skulle uppstå är det viktigt att skolan trots detta fortsätter med sina åtgärder och att skolan fortlöpande utvärderar sina insatser och vid behov utvecklar nya för att försöka åtgärda elevens frånvaro.